

Notă explicativă care însoțește propunerea de revizuire specifică a RGECA

Scopul prezentei note este de a clarifica obiectivul și domeniul de aplicare al propunerii de revizuire a [Regulamentului general de exceptare pe categorii de ajutoare](#)¹ („RGECA”) pe baza rezultatelor unei evaluări cuprinzătoare a politicii în domeniul ajutoarelor de stat, [a verificării adecvării](#)², și de a o alinia la revizuirile anumitor orientări privind ajutoarele de stat³. Prezenta notă însoțește consultarea publică cu privire la această propunere referitoare la RGECA. Această revizuire este urmarea revizuirii RGECA adoptate la 23 iulie 2021.

Finanțarea publică ce îndeplinește condițiile privind ajutoarele de stat, astfel cum sunt definite la articolul 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene („TFUE”), trebuie, în mod normal, să fie notificată Comisiei și aprobată înainte de punerea sa în aplicare. Principiile care stau la baza normelor UE privind ajutoarele de stat au rolul de a asigura că, pentru întreprinderile care își desfășoară activitatea pe piața internă a UE, cheltuielile publice nu cauzează o concurență neloială. Mai precis, aceste principii contribuie la garantarea faptului că banii publici nu înlocuiesc investițiile private, servesc obiectivelor generale de politică și nu depășesc sumele necesare pentru îndeplinirea acestor obiective. Statele membre nu sunt obligate să notifice Comisiei ajutoarele de stat, în cazul în care ajutoarele în cauză respectă normele *de minimis* sau îndeplinesc toate criteriile relevante prevăzute în RGECA.

Scopul modificărilor care fac obiectul prezentei consultări publice este de a modifica RGECA într-un mod specific, care să asigure faptul că acesta vine în mod adecvat în completarea orientărilor relevante privind ajutoarele de stat, care sunt revizuite în paralel, și de a garanta că normele țin seama în mod corespunzător de evoluțiile pieței și de evoluțiile tehnologice, precum și de noile priorități ale Comisiei, în special de Pactul verde european și de Strategia industrială și de cea digitală. Prin simplificarea și clarificarea în continuare a acestor norme, modificarea va îmbunătăți securitatea juridică și va facilita punerea în aplicare de către statele membre a măsurilor de ajutor care promovează tranziția verde și tranziția digitală, limitând totodată la minimum posibilele denaturări ale concurenței.

Mai concret, se propune revizuirea RGECA pentru a facilita punerea în aplicare de către statele membre a măsurilor de ajutor de stat în următoarele domenii fără notificare prealabilă:

- ajutoare regionale;
- ajutoare de finanțare de risc;
- ajutoare pentru cercetare, dezvoltare și inovare (C&D&I);
- ajutoare pentru mediu și energie.

¹ Regulamentul (UE) nr. 651/2014 al Comisiei de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat, JO L 187, 26.6.2014, astfel cum a fost modificat ultima dată. Vă atragem atenția asupra faptului că o revizuire specifică a RGECA cu scopul de a facilita interacțiunea dintre normele privind ajutoarele de stat și anumite norme de finanțare din partea Uniunii este în curs de desfășurare și se preconizează că va fi finalizată în a doua jumătate a lunii iulie 2021.

² Publicată la 30 octombrie 2020, a se vedea: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/2044-Verificarea-adecvarii-pachetului-de-modernizare-a-ajutoarelor-de-stat-din-2012-a-liniilor-directoare-pentru-sectorul-feroviar-si-a-comunicarii-privind-asigurarile-de-credit-la-export-pe-termen-scurt_ro.

³ Orientările privind ajutoarele de stat pentru protecția mediului și energie, Orientările privind ajutoarele de stat regionale, Cadrul pentru cercetare, dezvoltare și inovare și Orientările privind finanțarea de risc.

Această inițiativă se bazează în mare măsură pe dovezi și date colectate în contextul verificării adecvării normelor privind ajutoarele de stat de către Comisie, în combinație cu experiența de piață și cu practica decizională ale Comisiei. Având în vedere caracterul său de măsură de însoțire a revizuirilor orientărilor privind ajutoarele de stat în domeniile relevante, nu a fost considerată necesară o evaluare separată a impactului în ceea ce privește această inițiativă.

1. Ajutoarele regionale

În urma adoptării Orientărilor privind ajutoarele regionale („OAR”) aplicabile începând cu 2022, este necesar să se alinieze secțiunea privind ajutoarele regionale din RGECA pentru a se evita discrepanțele dintre cele două seturi de norme. În plus, se introduce o mică clarificare pentru a exclude din costurile eligibile pentru ajutor regional costurile de amortizare care rezultă din exploatarea anumitor active în perioada în care sunt utilizate pentru un proiect de C&D&I, deoarece acestea nu sunt costuri de investiție în sensul ajutorului regional. De asemenea, s-au adus modificări secțiunii privind ajutoarele pentru întreprinderile mici și mijlocii („IMM-uri”), deoarece definiția investiției inițiale este aceeași ca în cazul ajutoarelor regionale, dar și pentru a elimina o discrepanță între secțiunea privind ajutoarele pentru IMM-uri și cea privind ajutoarele regionale în ceea ce privește costurile eligibile.

Prezenta propunere de modificare a RGECA include, în special, următoarele modificări:

- alinierea domeniului de aplicare sectorial al ajutoarelor regionale (excluderea lignitului, includerea fibrelor sintetice și a construcțiilor navale, excluderea sprijinului pentru infrastructura de bandă largă și de cercetare din secțiunea privind ajutoarele regionale, clarificarea definiției sectoarelor transporturilor și energiei);
- extinderea posibilității de acordare a ajutoarelor de exploatare pentru a preveni sau a reduce depopularea, care era până în prezent posibilă numai pentru zonele cu densitate foarte scăzută a populației, precum și pentru zonele slab populate, în concordanță cu poziția adoptată în OAR;
- ușoara ajustare a pragurilor de notificare pentru ajutoarele regionale, pentru a clarifica care sunt acestea, ținând seama de toate intensitățile diferite, dar și pentru a ține seama de pragurile mai ridicate aplicabile IMM-urilor care desfășoară un proiect cu o valoare mai mică de 50 de milioane EUR, pentru a evita ca acestea să fie penalizate prin abordarea bazată pe valoarea ajustată a ajutorului, valabilă pentru proiectele mai mari;
- excluderea din ajutoarele regionale a costurilor pentru clădiri, terenuri și echipamente, în măsura în care și atât timp cât acestea sunt sprijinite în temeiul normelor RGECA privind ajutoarele pentru proiecte în domeniul C&D&I;
- alinierea modului de redactare a secțiunii privind IMM-urile la modul de redactare a secțiunii privind ajutoarele regionale.

2. Ajutoarele de finanțare de risc

Rezultatele verificării adecvării au confirmat faptul că, în general, normele privind ajutoarele de stat pentru finanțare de risc puse în aplicare în 2014 au funcționat bine și au contribuit la remedierea disfuncționalității pieței care împiedica IMM-urile din UE să atragă finanțarea necesară pentru dezvoltarea și succesul acestora, fără a denatura în mod nejustificat concurența. În același timp, ar trebui introduse unele modificări pentru a facilita interpretarea și punerea în aplicare a acestor norme. În fine, revizuirea normelor ia în considerare și Pactul

verde european și Strategia industrială (prin includerea, de exemplu, a unui „bonus” pentru ajutoarele de mediu, precum și pentru ajutoarele sub forma transferului drepturilor de proprietate intelectuală pentru întreprinderile nou-înființate inovatoare).

Revizuirea Orientărilor privind finanțarea de risc („OFR”) a început deja și a avut loc o consultare publică pentru a colecta opiniile părților interesate și ale statelor membre. Întrucât OFR reprezintă temeiul juridic pentru autorizarea schemelor de ajutor pentru finanțare de risc care depășesc RGECA, ambele seturi de norme sunt strâns legate și trebuie asigurată coerența între ele. Acesta este principalul motiv care stă la baza modificărilor propuse ale secțiunii RGECA privind ajutoarele pentru accesul IMM-urilor la finanțare și ale definițiilor aferente din capitolul I din RGECA.

Toate modificările propuse se bazează pe elementele colectate în cursul verificării adecvării. Modificările propuse ale dispozițiilor privind finanțarea de risc din RGECA sunt în concordanță cu revizuirea în curs a OFR. Cele mai semnificative modificări sunt prezentate în cele ce urmează:

- restructurarea actualului articol 21 prin împărțirea acestuia în două articole: unul dedicat ajutorului pentru finanțare de risc prin intermediari financiari, celălalt dedicat finanțării de risc sub formă de stimulente fiscale pentru persoanele fizice care investesc în întreprinderi eligibile. Noul articol 21 a fost restructurat pentru a evidenția mai bine structura pe trei niveluri a ajutorului pentru finanțare de risc: prin investitori, către beneficiari, prin intermediari financiari;
- modificarea criteriului de eligibilitate care permite întreprinderilor să primească ajutor pentru finanțare de risc între „șapte ani de la prima lor vânzare comercială” și „10 ani de la înregistrare și/sau, în cazul întreprinderilor inovatoare, șapte ani de la prima lor vânzare comercială”.
 - Modificarea la „10 ani de la înregistrare” se face pentru a simplifica aplicarea RGECA, deoarece înregistrarea unei societăți este definită, în timp ce prima vânzare comercială face obiectul unor interpretări diferite (pentru IMM-urile eligibile care nu fac obiectul înregistrării, se poate considera că perioada de eligibilitate de zece ani începe în momentul în care IMM-ul fie își începe activitatea economică, fie este supus impozitării pentru activitatea sa economică).
 - Posibilitatea ca statele membre să utilizeze în continuare criteriul actual „șapte ani de la prima lor vânzare comercială” pentru întreprinderile inovatoare răspunde feedbackului primit în cadrul consultării publice privind OFR, potrivit căruia astfel de societăți din sectoarele biotehnologiei, asistenței medicale și microelectronicii ar putea avea cicluri de investiții de peste 10 ani. Întreprinderile inovatoare sunt deja definite în RGECA;
- clarificarea situației de „extindere a activității”, pentru care investiția trebuie să depășească 50 % din cifra de afaceri anuală a IMM-ului pentru ca IMM-ul respectiv să fie eligibil să primească ajutor pentru finanțare de risc: articolul 21 se referă în prezent la „noua activitate economică” în loc de conceptul mai tehnic „piețe de produse sau piețe geografice noi”. În plus, propunerea include un bonus ecologic (investiția trebuie să depășească doar 30 % în loc de 50 % din cifra de afaceri anuală a IMM-urilor)

pentru investițiile care îmbunătățesc performanța de mediu în concordanță cu Regulamentul privind taxonomia;

- clarificarea faptului că, pentru calcularea investiției maxime de finanțare de risc pentru care se poate acorda ajutor per beneficiar, trebuie luată în considerare valoarea exigibilă la momentul acordării. Acest lucru permite rambursarea investiției de finanțare de risc și beneficierea de investiții suplimentare, atât timp cât beneficiarul este în continuare eligibil;
- reducerea pragurilor minime pentru participarea privată la investițiile de finanțare de risc pentru zonele asistate prevăzute la articolul 107 alineatul (3) litera (a) din TFUE. Această adaptare ia în considerare disparitățile în ceea ce privește accesul la finanțare nebanară, inclusiv la finanțare de risc, între statele membre și în interiorul acestora, ținând seama în același timp de faptul că participarea privată este o condiție necesară pentru ajutorul de finanțare de risc, deoarece acest lucru asigură atragerea de fonduri, evaluarea prudentă a riscurilor și diligența financiară adecvată;
- extinderea domeniului de aplicare al articolului 24 privind ajutoarele pentru costurile de prospecție în vederea identificării întreprinderilor eligibile astfel încât să includă costurile de cercetare pentru investiții în întreprinderile eligibile, pentru a răspunde provocărilor cu care se confruntă sectorul capitalului de risc în a reduce asimetriile informaționale care afectează astfel de întreprinderi;
- extinderea domeniului de aplicare al articolului 22 privind ajutorul la înființare pentru a include ajutorul sub forma transferului drepturilor de proprietate intelectuală (DPI) de la un organism de cercetare în care DPI subiacente au fost dezvoltate la întreprinderi mici și inovatoare care trebuie să introducă pe piață un nou produs sau serviciu;
- clarificarea în cadrul definiției a faptului că numai entitățile private pot fi luate în considerare pentru a obține contribuția necesară a investitorilor la măsurile de finanțare de risc și că entitățile publice sau semipublice, cum ar fi băncile și instituțiile naționale de promovare sau instituțiile financiare internaționale, nu pot fi luate în considerare în acest scop;
- includerea în definiția întreprinderilor inovatoare (care, de exemplu, permite dublarea ajutorului la înființare sau a ajutorului pentru transferul de DPI menționat anterior) a beneficiarilor fondurilor Consiliului european pentru inovare (CEI) sau ai mărcii de excelență a CEI.

3. Ajutor pentru C&D&I

RGECA completează dispozițiile Cadrului privind ajutoarele de stat pentru C&D&I („RDIF”). RGECA stabilește condițiile de compatibilitate pe baza cărora statele membre pot pune în aplicare măsuri de ajutor de stat fără notificarea prealabilă a Comisiei. Astfel cum s-a anunțat în contextul revizuirii RDIF, când efectuează actuala revizuire specifică a RGECA, Comisia va include o modificare specifică a dispozițiilor relevante din Regulamentul general de exceptare pe categorii de ajutoare în materie de C&D&I, în concordanță cu ceea ce s-a propus pentru RDIF în scopul de a asigura coerența normelor privind ajutoarele de stat în domeniul C&D&I.

Pentru a aborda cele de mai sus, secțiunile revizuite din RGECA în materie de C&D&I conțin în principal următoarele îmbunătățiri specifice:

- clarificarea anumitor concepte și definiții: în primul rând, se propune clarificarea faptului că „centrele de inovare digitală”, inclusiv cele din cadrul programului Europa digitală, pot fi considerate clustere de inovare astfel cum sunt definite în RGECA. În al doilea rând, definițiile activităților de cercetare industrială și de dezvoltare experimentală trebuie modificate pentru a clarifica faptul că sunt incluse activitățile de C&D în materie de tehnologii/soluții digitale. În al treilea rând, se propune clarificarea faptului că activitățile de inovare ale IMM-urilor includ adoptarea de soluții digitale (cum ar fi sprijinul pentru serviciile furnizate de infrastructuri de cercetare, infrastructuri de testare și experimentare, clustere de inovare sau experți privați în domeniul digital);
- introducerea unei noi definiții și a unor noi criterii de compatibilitate care să permită sprijinirea infrastructurilor de testare și experimentare (utilizate preponderent de industrie pentru activități de C&D, cum ar fi dezvoltarea și testarea de noi tehnologii) și care pot servi totodată la stimularea C&D&I pentru facilitarea dublei tranziții. Aceste tipuri de infrastructuri sunt cunoscute și sub denumirea de „infrastructuri tehnologice”;
- simplificarea condițiilor de acordare a ajutoarelor pentru proiectele de C&D în temeiul articolului 25 din RGECA, în special prin propunerea adăugării de posibilități de utilizare a unei abordări simplificate bazate pe costuri pentru a calcula costurile indirecte ale proiectelor de C&D.

4. Ajutoare pentru mediu și energie

În conformitate cu obiectivele Pactului verde, se propune extinderea domeniului de aplicare al RGECA prin lărgirea seriei de măsuri exceptate de la obligația de notificare *ex ante* și prin creșterea pragurilor de notificare pentru măsurile în domeniile climei, energiei și protecției mediului, în orice situație în care acest lucru este justificat în mod obiectiv. Extinderea propusă reflectă practica Comisiei de asigurare a respectării legislației, ține seama de evoluția tehnologiei și a pieței și limitează denaturarea pieței și a concurenței, în special în cazul măsurilor mai noi și mai ample. Principalele modificări propuse, care sunt aliniate la proiectul de orientări revizuite privind ajutoarele în domeniile climei, protecției mediului și energiei („CEEAG”), sunt următoarele:

Ajutoare pentru protecția mediului

- Propunerea extinde posibilitățile statelor membre de a sprijini investițiile pentru reducerea emisiilor de CO₂, prin includerea unor dispoziții specifice în temeiul cărora ajutoarele pentru investiții pentru captarea, utilizarea sau stocarea dioxidului de carbon sunt considerate compatibile și exceptate de la obligația de notificare.
- Introducerea unei noi categorii specifice de scutiri pentru ajutoarele pentru investiții destinate vehiculelor nepoluante sau cu emisii zero. De asemenea, propunerea completează dispozițiile privind ajutoarele pentru investiții în infrastructura de reîncărcare și de realimentare care au fost introduse recent ca parte a revizuirii specifice a RGECA ce însoțește CFM 2021-2027, prin (i) extinderea domeniului de aplicare al ajutoarelor pentru investiții destinate infrastructurilor de realimentare la cele care furnizează și hidrogen cu emisii scăzute de dioxid de carbon și prin

(ii) includerea, de asemenea, a ajutoarelor pentru infrastructura de reîncărcare și de realimentare care nu este accesibilă publicului.

- Introducerea unui „bonus ecologic” pentru ajutoarele destinate îmbunătățirii performanței energetice a clădirilor și în vederea stimulării unor proiecte ambițioase de renovare a clădirilor. Bonusul s-ar aplica în cazul în care îmbunătățirea performanței energetice determină o reducere semnificativă a cererii de energie primară.
- Extinderea domeniului de aplicare al RGECA astfel încât să includă ajutoarele pentru investiții destinate reabilitării habitatelor naturale și a ecosistemelor, protejării și refacerii biodiversității și punerii în aplicare a unor soluții bazate pe natură pentru adaptarea la schimbările climatice și atenuarea acestora.
- Extinderea domeniului de aplicare al dispozițiilor privind ajutoarele pentru reciclarea și reutilizarea deșeurilor, prin includerea ajutoarelor pentru investiții destinate altor investiții, care vizează creșterea nivelului de utilizare eficientă a resurselor sau contribuția la tranziția către o economie circulară.
- Includerea unei dispoziții privind exceptarea pe categorii a schemelor de ajutoare sub formă de reduceri fiscale în favoarea întreprinderilor mari consumatoare de energie în temeiul Directivei privind impozitarea energiei, cu condiția ca aceste scheme să le impună beneficiarilor să respecte condițiile care asigură o creștere a eficienței energetice și a investițiilor în proiecte care conduc la reduceri substanțiale ale emisiilor de gaze cu efect de seră ale beneficiarului. Schemele care nu respectă aceste condiții nu vor beneficia de exceptare pe categorii, dar pot fi notificate pentru a fi evaluate în temeiul Orientărilor privind ajutoarele de stat pentru climă, protecția mediului și energie (CEEAG), care sunt în prezent în curs de revizuire. Comisia solicită în mod specific observații cu privire la introducerea acestor condiții în cadrul propunerii privind RGECA.
- Introducerea unei noi categorii de scutiri pentru ajutoarele sub formă de reduceri ale taxelor sau impozitelor de mediu, care sunt necesare în anumite sectoare care utilizează intensiv resursele.
- Asigurarea unei flexibilități suplimentare, prin prevederea unor intensități mai mari ale ajutorului, în special în cazul în care ajutorul este acordat în contextul unei proceduri de ofertare concurențiale.

Ajutoarele destinate promovării producției de energie din surse regenerabile

- Majorarea pragurilor de notificare ținând seama de reducerea costurilor tehnologiilor mature și de integrarea acestora pe piață.
- Pentru a ține seama de rolul sporit al stocării pentru integrarea energiei din surse regenerabile în sistemul de energie electrică și pentru alinierea la proiectul de CEEAG, se propune extinderea scutirilor pentru ajutoarele de investiții și de exploatare pentru energie din surse regenerabile astfel încât să includă proiecte de stocare conectate direct la instalații noi sau existente de producere a energiei din surse regenerabile.

- Pentru a facilita investițiile în hidrogen verde, modificarea propusă va acoperi ajutoarele pentru investiții destinate proiectelor privind hidrogenul verde. Ajutoarele de exploatare pentru instalațiile de mici dimensiuni destinate promovării hidrogenului verde vor fi, de asemenea, exceptate de la obligația de notificare.
- Includerea, în concordanță cu Directiva reformată privind energia din surse regenerabile, a dispozițiilor privind ajutoarele de exploatare pentru proiectele comunității de energie din surse regenerabile, exceptând de la procedura de ofertare concurențială proiectele cu o capacitate instalată mai mică de 1 MW.

Ajutoare pentru sistemele de termoficare și răcire centralizate și pentru infrastructura energetică

- Pentru a adapta normele existente privind sprijinul pentru sistemele de termoficare și răcire centralizate și infrastructura energetică la obiectivele Pactului verde, propunerea de modificare a RGECA clarifică normele și le aliniază la obiectivele Pactului verde, astfel cum s-a procedat în Planul de investiții pentru o Europă durabilă (SEIP)⁴ anexat la comunicarea privind Pactul verde.
- În plus, sprijinul pentru investiții în sisteme de termoficare centralizate având la bază combustibili fosili nu poate fi considerat eligibil în temeiul RGECA. În ceea ce privește sprijinul pentru investițiile în producția de energie termică ce utilizează gaze naturale, precum și pentru investițiile în construirea sau modernizarea rețelelor de distribuție, sunt introduse garanții specifice, cum ar fi „respectarea obiectivelor climatice”, pentru a preveni blocajul și a garanta concurența, în concordanță cu obiectivele Pactului verde.
- În ceea ce privește investițiile în infrastructura energetică, se permite acordarea de sprijin pentru infrastructura energetică pentru noi surse de energie, în special pentru infrastructura pe bază de hidrogen. În plus, sprijinul este permis și pentru investițiile care nu sunt situate în „zone asistate”. În final, sprijinul pentru investițiile în infrastructura energetică, în ceea ce privește gazele naturale, trebuie adaptat pentru a ține seama de obiectivele Pactului verde și de respectarea adecvată a obiectivelor climatice.

⁴ Comunicare a Comisiei – Planul de investiții pentru o Europă durabilă – Planul de investiții din cadrul Pactului ecologic european, COM/2020/21 final.